

ACTA MILITARIA

INFORMATOR NIEZRZESZONYCH KOLEKCJONERÓW AMUNICJI STRZELECKIEJ

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY

2/2006 (4)

Acta Militaria – to w okresie cesarstwa rzymskiego księgi służbowe (rejstry) w których skrupulatnie zapisywano aktualną liczbę ludzi pod bronią, na urlopiach oraz notowano pobory legionistów.

KONTAKT:
e-mail: acta_militaria@wp.pl

Zapłon typu Roth



Zapłon tego typu jest niejako modyfikacją zapłonu typu Berdan, został wynaleziony przez austriackiego konstruktora Georga Rotha w latach 80-dziesiątych XIX wieku. Zasadnicza różnica w budowie polegała na tym, że kowadełko było nacięte i centralnie przez nie biegł kanalik ogniowy.

Zapłon tego typu spotkać można w amunicji produkcji austro-węgierskiej, austriackiej, węgierskiej, czechosłowackiej oraz również polskiej (z pierwszej połowy lat dwudziestych XX wieku).

Stosowanie tego typu zapłonu we wczesnie produkowanej polskiej amunicji kalibru 7,92x57 Mauser wynikała z faktu, że Zakłady Amunicyjne „Pocisk” S.A. zakupiły sprzęt do jej wyrobu od austrackiej firmy „Hirtenberg”. W następnych latach przestawiono produkcję na standardowy zapłon Berdana z dwoma kanalikami ogniowymi.

Piotr J. Bochyński

ZNAKOWANIE WĘGIERSKIEJ AMUNICJI STRZELECKIEJ

Po rozpadzie Monarchii Austro-Węgierskiej w 1918 roku na terenie Węgier pozostał dobrze rozwinięty przemysł zbrojeniowy. Największą fabryką produkującą amunicję strzelecką była wytwórnia Manfred Weiss AG, Budapeszt-Csepel. W początkowym okresie produkcji, po zakończeniu I wś. znakowanie amunicji strzeleckiej niczym nie różniło się od znakowania stosowanego przez te fabrykę do 1918 roku.

Dno łuski podzielone było 4 liniami sektorowymi na 4 pola: na godz. 3 i 9 wybijany był cały rok produkcji (cyfry arabskie), na godz. 12 – miesiąc produkcji oznaczony cyfrą rzymską, natomiast na godz. 6 – kod producenta, w tym przypadku litera W (zdj. 1).



W ten sposób fabryka Manfred Weiss AG znakowała amunicję w latach 1918-22 (nie licząc oczywiście produkcji do 1918 roku, jeszcze w ramach Monarchii Austro-Węgierskiej). Prawdopodobnie już w roku 1923, w związku ze zmianą nazwy fabryki nastąpiła zmiana systemu znakowania (zdj. 2).



Fabryka Manfred Weiss AG przemianowana została na Allami Hadianyaggyar, stosująca kod w postaci monogramu AH. Dno łuski, podobnie jak w poprzednim systemie podzielone było za pomocą pionowych kresiek na cztery sektory. Na godz. 3 i 9 umieszczono stylizowane gwiazdki, na polu godz. 12 monogram AH, a na godz. 6 końcówkę roku produkcji. Ciekawostką jest, że od 1931 roku do roku 1935, kiedy to Węgry wykupiły od Austrii licencję na produkcję amunicji 8x56R M 30 (węgierskie oznaczenie tego typu amunicji to 8x56R M 31), amunicję tę produkowała austriacka fabryka Hirtenberger Patronenfabrik z Hirtenbergu stosująca węgierski monogram AH !!!

Wyróżnikiem, pozwalającym rozróżnić amunicję produkowaną w Austrii od amunicji produkcji węgierskiej były niewielkie różnice graficzne w monogramie AH oraz stosowanie jednocyfrowej końcówki roku produkcji na łuskach austriackich (zdj. 3), w przeciwieństwie do dwucyfrowej końcówki (zdj. 4) na łuskach węgierskich.



Drugim producentem amunicji strzeleckiej była fabryka Magyar Loszermuvek RT z Veszprem. Stosowała ona zbliżony system kodowania jak wcześniej omawiany zakład, tzn. dno łuski podzielone było na cztery sektory, na godz. 3 i 9 umieszczono stylizowane gwiazdki, na polu godz.

12 monogram LM, a na godz. 6 końcówkę roku produkcji (zdj. 5).



Okolo roku 1943 w obu fabrykach zastosowano uproszczony system znakowania. Polegał on na usunięciu podziału dna łuski na sektory oraz wyeliminowaniu gwiazdek. Pozostawiono jedynie kod wytwórcy na godz. 12 oraz dwucyfrową końcówkę roku produkcji na godz. 6. (zdj. 6).



Kolejną fabryką były zakłady Fegyverger Es Gepygar Raszvenytarsasag z Budapesztu, produkujące w okresie międzywojennym amunicję pistoletową (7,65x17 SR, 9x17, 9x19). Oznaczenie F-GY (Fabryka Broni i Maszyn) to kod tej fabryki, natomiast litery BP wskazują na jej lokalizację – Budapeszt (zdj. 7).



Jarosław Ciemiński

LIBRA vs. S&B

Chciałbym zaprezentować tu bardzo ciekawy przykład w znakowaniu amunicji polegający na przebicciu starego znakowania i umieszczeniu na nim nowego. Przykład dotyczy współczesnej amunicji kalibru 9x19 mm Para wykonanej przez słowacką firmę LIBRA na bazie łuski wytworzonej w czeskiej firmie Sellier&Bellot.



Piotr J. Bochyński



Piotr J. Bochyński

Znakowanie i pakowanie polskiej amunicji strzeleckiej

Amunicja specjalna kalibru 12/70

Znakowanie den łusek amunicji specjalnej kalibru 12/70 jest identyczne jak w przypadku amunicji myśliwskiej i sportowej produkowanej przez Fabrykę Amunicji Myśliwskiej w Pionkach. Do końca roku 2004 na okuciu wybijany był kod producenta „PAWAM Pionki”, po tym okresie amunicja jest znakowana kodem „FAM Pionki”. Dalsze różnice dotyczą koloru łuski i umieszczanych na nich napisów.



Na początek omówimy tu amunicje specjalną „Rój”, „Bąk” i „Chrabąszcz” przeznaczoną do miotania gumych pocisków niepenetracyjnych.

Pierwsze produkowane naboje posiadały łuski wykonane z przezroczystego materiału sztucznego, dzięki czemu można było szybko zidentyfikować typ naboju. Później zastosowano łuski wykonane z białego nieprzezroczystego materiału. Na powierzchni bocznej łuski naniesiono natomiast napisy charakteryzujące typ amunicji **RÓJ**, **BAK**, **CHRB-20**, **CHRB-30**, **CHRB50** oraz „←70→” i kraju wykonania „MADE IN POLAND”.



Dodatkowo w amunicji typu „Chrabąszcz” na czole gumowego cylindrycznego ubrzechwionego pocisku umieszczano wypustki pomagające szybką identyfikację w przypadku złej widoczności. Ich ilość była uzależniona od energii kinetycznej pocisku i dla naboju CHR B-20 stosowano jedną wypustkę, dla CHR B-30 dwie a dla CHR B-50 trzy.

Amunicja specjalna z kulowym pociskiem ołowianym oraz loftkami przeznaczona jest głównie do unieszkodliwiania pojazdów mechanicznych i rozbijania zamków, choć niewątpliwie może być użyta z konieczności przeciwko innym celom np. sile żywej. Nabój z pociskiem kulowym oznaczany jako **W8 MP** jest odmianą naboju myśliwskiego W8 o zmniejszonej prędkości wylotowej i tym samym niższej energii początkowej. Posiada łuskę w kolorze czerwonym i z napisem na powierzchni bocznej „W8-MP” oraz informacją o długości łuski i miejscu produkcji jak poprzednio.



Nabój z loftkami oznaczony jako **LFT 6,8** posiada ciemnoniebieską łuskę, na powierzchni bocznej umieszczony jest napis „LFT 6,8” oraz informacje o długości łuski oraz miejscu produkcji jak wyżej.



Kolejną amunicją specjalną są naboje oznaczane jako **PR-PIK94**, **PR-PIK94M**, **PR-PIK98**. Amunicja ta posiada pocisk, który jest plastikowym kontenerem wypełnionym proszkiem stalowym i talkiem. Nabój ten posiada łuskę w kolorze zielonym z napisem na powierzchni bocznej oraz inne informacje jak w poprzednio omawianych przypadkach.

Amunicja **CS-94**, **CS-94M**, **CS-98** jest zbudowana podobnie jak poprzednia amunicja z tym, że do mieszaniny proszku stalowego i talku dodawany jest lakrymator w postaci środka chemicznego CS. Naboje posiadają żółtą łuskę z odpowiednim napisem, pozostałe informacje jak poprzednio.

Amunicja **ONS-2000** jest amunicją hukowo-błyskową. Łuska amunicji jest koloru białego z odpowiednimi napisami informacyjnymi.

PAKOWANIE

Wszystkie te rodzaje amunicji pakowane są do kartonowych pudełek w kolorze odpowiednim do danej amunicji, na którym umieszczane są informujące o typie amunicji i jej ilości (25 sztuk naboji).



Wczesne opakowanie amunicji specjalnej 12/70 typu chrabaszcz 50



Opakowanie zastępcze w którym znajdowała się amunicja specjalna 12/70 typu chrabąszcz 50

Dodatkowo do każdego pudełka, w które pakowana jest amunicja specjalna wkładana jest kartka informująca o typie i ilości amunicji wraz z datą produkcji, numerami partii i pakowaczki.



Pudełka są pakowane do zbiorczych opakowań transportowych po 20 szt. (500 szt. naboji). Od początku roku 2005 opakowania zbiorcze oznakowane są dwiema etykietami formatu A5 zawierającymi nazwę producenta, rodzaj amunicji oraz adres odbiorcy. Etykiety są w kolorze odpowiadającym kolorowi łusek amunicji, jaka znajdują się w opakowaniu

Więcej informacji na temat amunicji specjalnej kalibru 12/70 znajdują się w opracowaniu:

Załącznik nr 3 do zarządzenia nr 498
Komendanta Głównego Policji
z dnia 24 maja 2004 r.

Warunki taktyczno-techniczne, warunki użycia oraz warunki bezpieczeństwa użytkowania amunicji kal.12/70 do strzelb gładkolufowych